

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักพัฒนาการประชาสัมพันธ์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอสมุดแห่งชาติ กปส. โทร ๒๒๑๒ , ๔

ที่ นร ๐๒๑๙.๐๖ / ๑๕๕๐ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง สรุปผลการจัดสัมมนาสื่อมวลชน ในหัวข้อ “อัตลักษณ์อาเซียนมีหรือไม่”

เรียน ผอ.สำนัก/กอง, ผชช. และหัวหน้าหน่วยงาน

ตามที่ สพป. จัดสัมมนาสื่อมวลชน ในหัวข้อ “อัตลักษณ์อาเซียนมีหรือไม่” โครงการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน ประจำปี ๒๕๕๖ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสมาชิกในเรื่องอัตลักษณ์อาเซียน ซึ่งจะนำมาสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน และความเป็นเอกภาพในการเป็นประชาคมอาเซียน รวมทั้งสร้างและส่งเสริมความร่วมมือ ความเข้มแข็งในบทบาทของสื่อมวลชนอาเซียน มีสื่อมวลชนและนักประชาสัมพันธ์ จำนวน ๑๐๐ คน เข้าร่วมสัมมนา เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุม ๑ อาคารหอประชุมกรมประชาสัมพันธ์ โดยมี ศาสตราจารย์(พิเศษ) ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ เลขาธิการมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นายกสมาคมจดหมายเหตุสยาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.กิตติ ประเสริฐสุข ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้ประสานงาน โครงการ ASEAN Watch สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นวิทยากร และนายอดิศักดิ์ ศรีสม เป็นผู้ดำเนินรายการ นั้น

สพป. ได้จัดทำสรุปผลการสัมมนาสื่อมวลชน ในหัวข้อ “อัตลักษณ์อาเซียนมีหรือไม่” เสนอ อปส. ทราบแล้ว และขอเรียนแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบ (ตามเอกสารแนบท้ายนี้)

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(นางสาวรวงทอง ยศธำรง)

ผอ.สพป.

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักพัฒนาการประชาสัมพันธ์ พิพิธภัณฑสถานและหอจดหมายเหตุ กปส. โทร ๒๒๑๒ , ๔

ที่ นร ๐๒๑๙.๐๖ / ๕๐๓ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง สรุปผลการจัดสัมมนาสื่อมวลชน ในหัวข้อ “อัตลักษณ์อาเซียนมีหรือไม่”

เรียน อปส. ผ่าน รปส. (นายประวิณ พัฒนะพงษ์)

ตามที่ สพป. โดย พหจ. จัดสัมมนาสื่อมวลชน ในหัวข้อ “อัตลักษณ์อาเซียนมีหรือไม่” โครงการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน ประจำปี ๒๕๕๖ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสมาชิกในเรื่องอัตลักษณ์อาเซียน ซึ่งจะนำมาสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน และความเป็นเอกภาพในการเป็นประชาคมอาเซียน รวมทั้งสร้างและส่งเสริมความร่วมมือ ความเข้มแข็งในบทบาทของสื่อมวลชนอาเซียน มีสื่อมวลชนและนักประชาสัมพันธ์ จำนวน ๑๐๐ คน เข้าร่วมสัมมนา เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุม ๑ อาคารหอประชุมกรมประชาสัมพันธ์ โดยมี ศาสตราจารย์(พิเศษ) ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ เลขาธิการมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นายกสมาคมจดหมายเหตุสยาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.กิตติ ประเสริฐสุข ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้ประสานงาน โครงการ ASEAN Watch สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นวิทยากร และนายอดิศักดิ์ ศรีสม เป็นผู้ดำเนินรายการ นั้น

ในการนี้ สพป. ได้สรุปผลการสัมมนาสื่อมวลชน ในหัวข้อ “อัตลักษณ์อาเซียนมีหรือไม่” เรียบร้อยแล้ว และได้แนบบาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ จักเป็นพระคุณยิ่ง

เรียนหรือให้แจ้งต่อไปยัง.....

(นางสาวรวงทอง ยศธำรง)

ผอ.สปป.

ทราบ.....

(นายธีระพงษ์ โสตาศรี)

อปส.

13 ก.พ. 2556

.....

(นายไพฑูรย์ หิรัญประดิษฐ์)

รปส.

๑๓ ก.พ. ๒๕๕๖

สปป.

๑๕ ก.พ. ๒๕๕๖

เลขที่รับ.....

อปส. (นายธีระพงษ์ โสตาศรี).....

รปส. (นายไพฑูรย์ หิรัญประดิษฐ์).....

๑๓ ก.พ. ๒๕๕๖

รปส. (นายประวิณ พัฒนะพงษ์).....

๑๓ ก.พ. ๒๕๕๖

๑๓ ก.พ. ๒๕๕๖

สรุปผลการสัมมนา“อัตลักษณ์อาเซียนมีหรือไม่”

วันอังคารที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖

ณ ห้องประชุม ๑ อาคารหอประชุมกรมประชาสัมพันธ์

จัดโดย สำนักพัฒนาการประชาสัมพันธ์

ภาคเข้าอภิปรายโดย

ศจ.(พิเศษ) ขาญวิทย์ เกษตรศิริ

อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เลขานุการมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

นายกสมาคมจดหมายเหตุสยาม

ผศ.ดร.กิตติ ประเสริฐสุข

ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ม.ธรรมศาสตร์

ผู้ประสานงาน โครงการ ASEAN Watch สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการวิจัย (สกว.)

อัตลักษณ์คืออะไร

คำว่า “อัตลักษณ์” ไม่มีบันทึกไว้ในพจนานุกรม แต่มีตำราหลายเล่มให้ความหมายคำว่า “อัตลักษณ์” คือคุณลักษณะเฉพาะตัว บ่งชี้ลักษณะเฉพาะของบุคคล สังคม ชุมชน หรือประเทศนั้นๆ เช่น เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรมท้องถิ่น ฯลฯ

จากการเสวนาทางวิชาการครั้งนี้ทำให้ได้ข้อสรุปว่าอัตลักษณ์ของอาเซียน คือ ความหลากหลาย สมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ จำนวนกว่า ๖๐๐ ล้านคนมี เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ฯลฯ ที่แตกต่างกันมากมาย ประเทศไทยประเทศเดียวมีกว่า ๕๐ เชื้อชาติและภาษา เมื่อรวมกับประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asia Nations) หรืออาเซียน ๑๐ ประเทศ ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย กัมพูชา ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนามและไทย จะมีเชื้อชาติและภาษานับร้อยๆ จนหลายคนกล่าวว่า อัตลักษณ์ของอาเซียนก็คือ การไม่มีอัตลักษณ์ แต่แท้ที่จริงแล้วอาเซียนมีอัตลักษณ์บนความหลากหลาย (Identity based on diversity) ผลจากการเสวนามีดังนี้

อัตลักษณ์อาเซียนมีหรือไม่

ผศ.ดร.กิตติ ประเสริฐสุข ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า อัตลักษณ์ร่วมของอาเซียนมีอยู่หลายประการแต่เป็นทั้งในแง่บวกและในแง่ลบ

แง่บวก ก็คือ การมีประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน เคยตกเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก และต้องต่อสู้เรียกร้องเอกราชไปจนถึงวัฒนธรรม สภาพสังคมให้ความสำคัญกับครอบครัว รักลูก ประคบประหงมลูก อุปนิสัยร่าเริง การเป็นเจ้าภาพ (hospitality) ที่ดี การต้อนรับ อภัยภัยไมตรี บริการ (น้ำใจ Caring and Sharing) ไปจนถึงวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมอย่าง อาหาร สถาปัตยกรรม ที่มีรากเหง้าใกล้เคียงกัน

อัตลักษณ์ร่วมของอาเซียนในแง่ลบก็คือ การทุจริตคอร์รัปชัน ระบบอุปถัมภ์ การเล่นพรรคเล่นพวก ไปจนถึงการปกครองแบบเผด็จการ อำนาจนิยมที่แฝงอยู่แม้แต่ในประเทศที่ดูเป็นประชาธิปไตยอย่างไทยและสิงคโปร์ และที่สำคัญที่สุดวัฒนธรรมชาตินิยมล้นเกินที่สร้างความบาดหมางโดยไม่จำเป็นระหว่างชาติสมาชิกอาเซียน หลายครั้งโดยล่าสุดก็คือ กรณีพิพาทเขาพระวิหารระหว่างไทยกับกัมพูชาซึ่งถือเป็นความล้มเหลวของวัฒนธรรมอาเซียน จึงทำให้วัฒนธรรมชาตินิยมอยู่เหนือวัฒนธรรมภูมิภาคนิยม

ศาสตราจารย์(พิเศษ) ขาววิทย์ เกษตรศิริ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้ความเห็นว่า **ลัทธิชาตินิยม** (ความรัก ความหลง) ยังอยู่เหนือวัฒนธรรมภูมิภาคนิยมตามที่อาเซียนควรจะมีเพราะเกิดจากสิ่งที่เรียกว่า **ประวัติศาสตร์บาดแผล** ดังที่ปรากฏอยู่ในแบบเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา หรือการที่แต่ละชาติสร้างประวัติศาสตร์แบบกล่าวหาชาติเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะในแบบเรียนประวัติศาสตร์ ตั้งแต่ประถมจนถึงมัธยม ซึ่งทำให้เกิดทัศนคติผิดๆ ระหว่างประชาชนกลายมาเป็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาติสมาชิกอาเซียน การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ต้องมี ๒ ด้าน คือ **ให้จำและให้ลืม** (History is for remembering and for forgetting) **อดีตแก้ไม่ได้ แต่ปัจจุบันกู้ได้**

การสร้างอัตลักษณ์และความร่วมมือ ทางสังคมวัฒนธรรมที่สำคัญในอาเซียนจึงควรเริ่มจากให้ **รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการชาติอาเซียนร่วมกันสะสมหลักสูตรการเรียนประวัติศาสตร์ที่เน้นสันติภาพ และสร้างความเข้าใจระหว่างชาติเพื่อนบ้านมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน** ดูจากตำราเรียนประวัติศาสตร์ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนเข้ามหาวิทยาลัย น่าตกใจและน่าเป็นห่วงเนื่องจากเรียนประวัติศาสตร์แบบท่องจำ น่าเบื่อ ซ้ำซากและไกลตัว เหมือนเหรียญด้านเดียว เต็มไปด้วยสงครามมากกว่าสันติภาพ เน้นแต่เพียงมหาบุรุษ-มหาสตรี กษัตริย์ จนเกือบไม่มีที่ทางให้ปราชญ์ กวี พ่อค้าแม่ค้า นักธุรกิจ ศิลปิน ที่สำคัญคือ ไม่มีชาวบ้าน หรือประชาชน ไม่พูดถึงคนไทยเชื้อสายอื่น เช่น ชนกลุ่มน้อย (สับสน “เชื้อชาติ-สัญชาติ”)

อย่างดี ก็เอ่ยผ่านๆ ถึง จีน ลาว มลายู เน้นแต่เมืองหลวง ศูนย์กลาง ไม่มีท้องถิ่น ไม่มีชนบท ทำให้ขาดจิตสำนึก
ร่วมของความเป็น “ชาติ” และความเป็น “ประชาธิปไตย” ชาติประวัติศาสตร์เพื่อนบ้านหรืออาเซียน เน้นไกลตัว
จับต้องไม่ได้และเป็นนามธรรม ผล คือ ไม่มีคนอยากเรียนแต่ประวัติศาสตร์ทรงอิทธิพลมหาศาลจนกลายเป็น
เครื่องมือของรัฐ ที่จะใช้ควบคุมคน สรุปได้ว่าการศึกษา ทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษาด้วยไม่ได้ให้ความสำคัญ
ต่อ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน ทำให้การสร้างอัตลักษณ์ คงเป็นไปได้ยาก

ตำราเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ฉบับของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนเหล่านี้จะเติบโตใหญ่ไปเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย และเป็นช่วงอายุที่
สำคัญสุดก่อนจะก้าวไปสู่ชนชั้นนำของประเทศ แต่ไม่มีเรื่องของ อาเซียน ไม่มีเรื่องของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
แต่อย่างใด จึงสรุปว่าทั้งระดับประถม มัธยมต้น และมัธยมปลาย ระบบการศึกษาอย่างเป็นทางการของไทยหาได้
เตรียมเยาวชนคนหนุ่มสาว ที่จะเข้าใจและรู้เรื่องราวของเพื่อนบ้าน และ/หรือของภูมิภาค ดังนั้น อัตลักษณ์ คงเป็น
เพียงติดธงทิวและโชว์ชุดแต่กายประจำชาติ (โบราณ)

อีก ๒ปี จะเริ่มต้น **ประชาคมอาเซียน** (ASEAN Community) ที่ได้รับการโปรโมตอย่างรุนแรง
เป็นกระแสมีงบประมาณมากมาย ทำให้ติดธงทิวกันไฉว มีโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ มีงานเขียนงานพิมพ์ หนังสือ
งานสัมมนา รายการวิทยุ โทรทัศน์ สื่อเกือบจะทุกรูปแบบ ถูกกระดมมาอย่างเกือบไม่เคยเป็นมาก่อนในเรื่องของสิ่งที่เรียกว่า
“**ลัทธิภูมิภาคนิยม**” หรือ **Regionalism** นับตั้งแต่ องค์การสนธิสัญญาป้องกันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ
SEATO (Southeast Asian Treaty Organization) ได้สลายตัวไปเมื่อสหรัฐฯ พ่ายแพ้สงครามอินโดจีน เมื่อปี
๒๕๑๘/๑๙๗๕ หรือเกือบ ๔๐ ปีมาแล้ว การจะมี**ประชาคมอาเซียน**ได้ดี ก็ต้องมี**อัตลักษณ์**ร่วมกัน ดังนั้น
กระทรวงศึกษาธิการต้องหานโยบายในการสร้าง**อัตลักษณ์อาเซียน**

ศาสตราจารย์(พิเศษ) ขาววิทย์ เกษตรศิริ ในฐานะที่สอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยกับประวัติศาสตร์
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาเป็นเวลา ๔๐ ปีตั้งแต่ ๒๕๑๖ - ๒๕๕๖ จึงใช้ วิชาประวัติศาสตร์วิเคราะห์และ
แสดงความเห็นในเรื่องของ “**อัตลักษณ์อาเซียน**” ว่าเกี่ยวข้องกันอย่างไรและพบว่าเป็นปัญหาของ
ชาตินิยมอริปไตย กับ **ประชาคมอาเซียน** ดังมีข้อเสนอแนะ ต่อไปนี้

๑. ประวัติศาสตร์ แบบเรียน หนังสือ ตำราของไทย ไม่เป็นตัวช่วยในการมองหรือทำความเข้าใจ
ประเทศเพื่อนบ้าน องค์การ “อาเซียน” ต้องการ “ปฏิรูป/ปฏิวัติ” ใหญ่

๒. ประวัติศาสตร์ของเรา จำต้องมีการแก้ไขเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้เหมาะกับ
ยุคสมัยของ “**ประชาคมอาเซียน**” และ “**โลกาภิวัตน์**”

๓. เราคนไทย ต้องเรียนรู้ ต้องเข้าใจไม่ใช่แต่เพียงแค่ตัวเรา แค่เพียง “ไทยศึกษา” หรือ “ไทศึกษา” แต่ต้องให้กว้างขวางครอบคลุมถึงเพื่อนบ้าน ถึงอุษาคเนย์ ถึงอาเซียน ถึงพม่า ลาว กัมพูชา มาเลเซีย ฯลฯ

๔. สิ่งที่เกิดขึ้นแล้วใน “อดีต” ไม่สามารถแก้ไขได้ ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่สิ่งที่กำลังเกิดใน “ปัจจุบัน” สามารถจะกู่ไว้ได้เพื่อ “อนาคต”

๕. มีความจำเป็นเร่งด่วน ในกลุ่มประเทศอาเซียน ที่รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการของทุกประเทศ จะต้องนั่งลงปรึกษาหารือร่วมกัน เราต้องการหนังสือแบบเรียน ตำราเรียน ที่เหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ ที่ต้องการ ความสันติ ความเจริญรุ่งเรือง และมิตรภาพของภูมิภาคร่วมกัน (ASEAN Education Ministers + 3 or 4, NGOs)

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.กิตติ ประเสริฐสุข ให้ข้อเสนอแนะในการสร้างอัตลักษณ์อาเซียน ดังนี้

๑. รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับเสาสังคมและวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

รัฐบาลต้องให้ความสำคัญในเสาสังคม และวัฒนธรรมให้มาก เพราะเป็นสิ่งที่สร้างอัตลักษณ์ใหม่ของประชาชนอาเซียนทั้ง 600 ล้านคน โดยเฉพาะเรื่องการศึกษา และภาษาต้องเปิดรับหากันมากกว่านี้ เพราะต้องสร้างคนรุ่นใหม่สำหรับอนาคตข้างหน้า

๒. ส่งเสริมความใกล้ชิดทางวัฒนธรรมในระดับประชาชน

หากคนไทยและชาวอาเซียนทั้งหมดต้องการพัฒนาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างราบรื่นจะต้องอาศัยความใกล้ชิดทางวัฒนธรรมในระดับประชาชนอย่างใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ภาษาชาติเพื่อนบ้านหรือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศอาเซียนมากกว่าการติดธงชาติหรือแต่งกายชุดประจำชาติที่ไม่ได้ใช้แต่งกันจริงๆ ในชีวิตประจำวันเพื่อให้ทัศนคติภูมิภาคนิยม อยู่เหนือความเป็นชาตินิยมที่ฝังรากลึกมานานในเอเชียให้ได้

๓. ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาเพื่อนบ้าน

นอกจากภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ควรเรียนภาษาที่ ๓ เช่น ๓ จังหวัดชายแดนใต้ควรให้ภาษามลายู เป็นวิชาหนึ่งในการเรียนการสอน คน ๓๐๐ ล้านคนหรือครึ่งหนึ่งของอาเซียนใช้ภาษามลายู

๔. ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้เพื่อนบ้านจากของจริง

โดยการเดินทางไปประเทศต่างๆ ในอาเซียน เพื่อให้เกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจความเป็นชาติเกิดมีมนุษยชาติ การสร้างความเข้าใจกับเพื่อนบ้านให้เกิด กระบวนการรับรู้ใหม่ (Perception) และการรับรู้ที่ถูกต้องเท่านั้นที่จะเดินทางไปถึงผลประโยชน์ร่วมกันสู่ประชาคมอาเซียน การรับรู้ที่ถูกต้องช่วยพัฒนาทัศนคติของคนไทยให้ถูกต้อง (Reset your mindset) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้านอันนำไปสู่ความรู้สึกการเป็นพลเมืองอาเซียน

๕. ก้าวข้ามชาตินิยม

๖. เรียนรู้เพื่อนบ้านบนความหลากหลาย

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของอาเซียน (ASEAN Cultural Diversity) จำแนกออกเป็น:

- ๑) กลุ่มวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง : ไทย – ลาว – เขมร – พม่า – เวียดนาม
มรดกร่วม อาทิ ภาษา การแสดง นาฏศิลป์-ดนตรี ประเพณี
- ๒) กลุ่มวัฒนธรรม มาเลเซีย – อินโดนีเซีย - บรูไน ดารุสซาลาม – สิงคโปร์ ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม มรดกร่วมในกลุ่มประเทศ อาทิ ภาษามลายู (มลายู) การแต่งกาย การแสดง (หนังตะลุง) ขณะที่สิงคโปร์มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่ผสมผสานระหว่าง จีน-มาเลย์-อินเดีย
- ๓) กลุ่มวัฒนธรรม ฟิlippินส์ เป็นการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมตะวันออกและตะวันตก ตัวอย่างมรดกวัฒนธรรม ภาษา การแสดงได้รับอิทธิพลจากสเปน การแต่งกาย ประเพณีได้รับอิทธิพลจากสเปนและเม็กซิโก มรดกวัฒนธรรมร่วมในอาเซียน ประกอบด้วย งานด้านวรรณกรรม ศิลปะการแสดง (รามเกียรติ์) งานศิลปหัตถกรรมพื้นเมือง (การทอผ้า) ประเพณี พิธีกรรม วัฒนธรรมข้าว ฯลฯ

๗. คิดร่วมกันหาอัตลักษณ์อาเซียน

วัฒนธรรมด้านอาหาร ผ้า อุปนิสัย (ร่าเริง รักความสนุกสนาน) การต้อนรับ ฯลฯ เพื่อให้เกิดมรดกร่วมกัน (Common Heritage)

๘. เรียนรู้เพื่อนบ้านผ่านภาพยนตร์และเพลง สิ่งเหล่านี้เป็นสื่อใกล้ตัวเพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้กับวัยรุ่น

๙. เสนอวันหยุดประจำชาติตรงกับเพื่อนบ้าน ทั้งวันตรุษจีน วันคริสมาสและวันฮาโลวีนให้เป็นวันหยุดประจำชาติอาเซียน

๑๐. จัดปัญหาคอร์รัปชัน

๑๑. ใช้วิทยุกระจายเสียงเผยแพร่กฎบัตรอาเซียนหรือธรรมนูญอาเซียน

กฎบัตรอาเซียน(ASEAN Charter) หรือธรรมนูญอาเซียน เปรียบเสมือนรัฐธรรมนูญของอาเซียน ที่จะทำให้อาเซียนมีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นการวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรให้กับอาเซียน โดยนอกจากจะประมวลสิ่งที่ถือเป็นค่านิยม หลักการ และแนวปฏิบัติในอดีตของอาเซียนมาประกอบกันเป็นข้อปฏิบัติอย่างเป็นทางการของประเทศสมาชิกแล้ว ยังมีการปรับปรุงแก้ไขและสร้างกลไกใหม่ขึ้น พร้อมกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรที่สำคัญในอาเซียนตลอดจนความสัมพันธ์ในการดำเนินงานขององค์กรเหล่านี้ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนให้สามารถดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวของประชาคมอาเซียน ให้ได้ภายในปี พ.ศ.2558 ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันได้

กฎบัตรอาเซียนประกอบด้วยบทบัญญัติ ๑๓ หมวด ๕๕ ข้อ ในการเสวนาครั้งนี้ได้เสนอให้เผยแพร่ทางวิทยุเพื่อให้ประชาชนฟังและสร้างSpirit ขณะเดียวกันประเทศสมาชิกอาเซียนก็ควรเสนอด้วยเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกัน
